

Ayşe Kulin merak edilenleri Odatv'ye anlattı

FETÖ'NÜN YERALTINA İNMESİYLE ATATÜRK'ÜN KARALANMA SÜRECİ EŞ ZAMANLI

Hangi takımı tutuyor, nelere gülüyor, hangi kitabı öneriyor

Ayşe Kulin merak edilenleri Odatv'ye anlattı

28 Kasım Salı 2017 03:08

Röportaj: Aykut Tayfur...

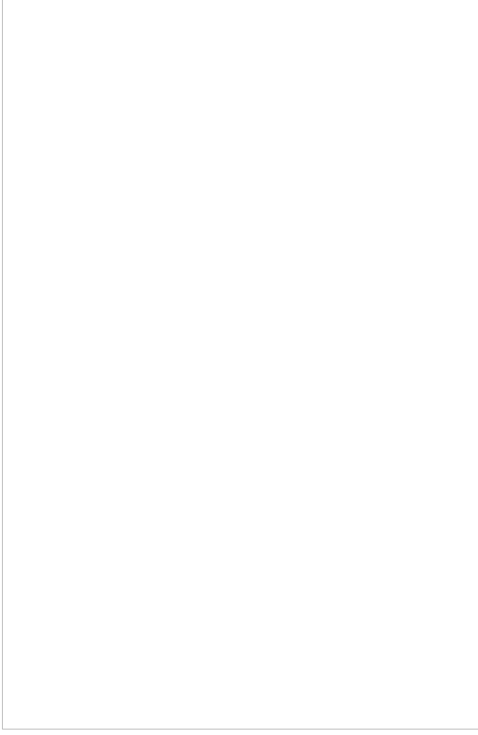
En iyi tanıdığım insanlardan biri... Çünkü o kendini hiç saklamadı. Kendi hayatından, kendi toprağından, kendi değerlerinden ve kendi köklerinden; kısacası, o çok sevdiği şairinin dediği gibi, *"tepeden tırnağa"* kendisi olan, Ayşe Kulin... Onu en iyi okurları tanıyor.

Uzun yıllar beklemek zorunda kaldı. Onu bekletenler kitapseverlere ne kadar büyük haksızlık yapmış olacak ki, okur ona bir sarıldı ve bir daha bırakmadı. Yaşadıklarını apaçık ortaya koymaktan çekinmedi. Sadece kendisi oldu. Ben, onu kuzeni **"Adı Aylın"**den, dedelerinin **"Veda"**sından, kendi umutsuzluklarımda onun **"Dürbünündeki Kırk Sene"**den bakarak **"Umut"**tan, aynı **"Hayal"**den, **"Arsız/ Sessiz/ Hırsız ölüm"**ün ansızın gelip sevdiklerimizi almasından yakınırken tanıdım.

Yayınlanmış 32 kitabı olan bir yazarla konuşulacak o kadar çok şey var ki. Söyleşimizin uzun olması kaçınılmazdı. Şu kadar senelik yazar, demiyorum. Kendini bildi bileli hep yazdı. Adı Aylın'le yeni bir dünyaya, Veda'yla benim dünyama, Nefes Nefese'yle de dünyanın her yerine gitmeye başladı. Sadece Amerika'da 300 Bin civarında sattı. 40'a yakın ülke **"Nefes Nefese"** onu okudu. Çince, Arapça, Macarca gibi diller dâhil onlarca dile çevrildi.

Kitaplarında genç Cumhuriyet'in tayyörlü hanımlarını ve bazen de o hanımların hakları için harcadıkları çabaya tanık olduk. Konuşmalarımızda pek kullanılmayan sözcükleri onlara hayat verircesine serpiştirdi romanlarına. Kalabalıkları **"tıklım tıkış"** olarak okuduk, bazen karakterlerinin **"Skype, facetime"** konuşmalarına şahit olduk.

Şimdi ise bir Kördüğüm'ü anlatıyor. Yine aile içi konuşmaları, tepkileri çok iyi bilerek onun kendine has üslubuyla sayfaların arasında akarak bir düğümün çözümüne ortak oluyoruz. Hepimiz bir "Gizem" in parçalarıyız ve bir yazar bunlara tanık olup, kaleminden damıtıyor. "Gizem" kim? O da mı **Kanadı Kırık Bir Kuş**'tu? Bu soruların cevabını bulmayı okura bırakırken, "Geminin Yönü" nereye gidiyor, diye beni de düşündürüyor. Bu duygularla yazarımıza sorularımızı yöneltiyorum.

- **Sevgili Ayşe Kulin, Prag'dan yeni geldiniz? Onunla başlayalım. Nasıldı Prag?**

Prag'da sekiz ayrı ülkeden gelen on bir yazar, buluştuk. Festivale Fas, Türkiye, Rusya, Hindistan ve Avusturya'dan birer, A.B.D'den üç, Çek Cumhuriyeti'nden ise iki yazar çağrılmıştı. Aramızda, şu anda yaşamakta olan şairlerin en ünlüsü, Paris'de yaşayan ama Suriye kökenli Adonis de vardı. Beş gün boyunca Orta Çağ'da inşa edilmiş muhteşem sarayların konferans salonlarına dönüştürülmüş alanlarında ve sıvasız taş duvarlarıyla bana Ayasofya'yı anımsatan Snt. Agnes Kilisesinde yapılan oturumlara katıldık. O süreç içinde okuduk, dinledik ve tartıştık.

Beni en çok etkileyen konuşmayı, İslam üzerine söyledikleriyle Adonis yaptı. Çek yazar Martin Reiner'in okuduğu vurucu öyküye ise mihlanıp kaldım. Rüya gibi geçen beş günün sonunda, yurduma dönerken yazarların imzalı kitaplarının yanı sıra, çok değerli bir başka armağanım daha vardı, Hintli yazar İnderjit Badhwar'ın ve eşinin sıcak dostlukları.

AB BİZİ İÇİNE ALSAYDI...

- **Dünyanın birçok ülkesinde kitapları yayınlanan, hayranları olan ve Nefes Nefese ile Premio Roma'da en iyi yabancı roman ödülünü alan bir yazarınız. Yurt dışına gittiğinizde kurum ya da okurların size ve Türkiye'ye karşı yaklaşımları nasıl?**

Bu son Festivalde bana ilgi yoğunu, çünkü ben, insan haklarının ihlal edildiğine inandıkları Türkiye’den geliyordum. Orada yaşayan yazarlara ve gazetecilere acıyor, Hükümete kızıyorlardı. Avrupa’dan giderek uzaklaştığımızı, otoriter bir rejime kaymakta olduğumuza inanıyorlardı. Yaptığım konuşmada, OHAL yüzünden, geliştirmeye çalıştığımız demokrasinin askıya alındığını, kendi suçumuzun büyük olmasına rağmen, bir ayaklanmaya uzanan sürecin, yurt dışında planlandığına inandığımı, demokrasi ipini elden kaçırmamızda Avrupa Birliği’nin de tuzu olduğunu hatırlattım. Bizden ekonomik bakımdan çok daha geride olan Doğu Avrupa ülkelerini aralarına kabul etmişlerdi. Kendi koyduğu kuralı çiğneyen Avrupa Birliği, Yunanistan’ı AB’ye dâhil edip bizi dışarda bırakmıştı. Bizi de aralarına katmış olsalardı, şimdi ürkerek baktıkları Türkiye giderek demokratikleşirken, Avrupalılara da kocaman bir Pazar sunacak ve azalan nüfuslarına dinamik bir ortam sağlamış olacaktı.

- **Yazar olmadan önce sizi etkileyen yazarları soracağım ama “...Kendine çok şey vermiş bu şaire şükran dolu bir selam göndermesidir” dediğiniz bir kitabınız var. Nazım Hikmet’in sizdeki yeri nedir, hâlâ okur musunuz?**

Çok uzun yıllar, yolculuklara çıkarken Nazım’ın bir kaç kitabını hep yanımda taşıdım. Şiirleri vatan hasretimi giderirdi, yorgunluğumu alırdı, bana dünyada haksızlığa uğramış halkları hatırlatırdı, vatan sevgisinden tutun aşka kadar, geniş bir yelpazede yüreğime dokunurdu. Üstelik müthiş bir müziği, yalın bir dili vardı şiirlerinin. Ancak İÇİMDE KIZIL BİR GÜL GİBİ’yi yazdıktan sonra, Nazım kitapları nihayet kütüphanemin raflarına yerleştiler. Şimdi satırlarını sadece yüreğimde taşıyorum.

- **Nazım Hikmet’ten sonra adını anmak istediğim bir diğer kişi, “Bana insanlığın özünü, yurt sevgisini, Atatürk’ümü kutsal bir kitap gibi öğreten babam” dediğiniz, Muhittin Kulin: Modern Türkiye’nin oluşmasında babanız gibi nice isimler var, günümüz Türkiye’sine baktığınızda ne hissediyorsunuz?**

Babam benim idolümdü. Seksen yaşına yaklaşıyorum, hâlâ onun kadar temiz, ahlaklı, hoşgörülü ve iyi niyetli bir başka insan tanımadım. Dün söylediklerinin tam tersini ertesi gün söylerken yüzleri dahi kızarmayan, yüreklerinde merhametten eser bulunmayan, her biri usta birer oyuncuya dönüşmüş bu günün muteberleriyle babamı karşılaştırarak anısına saygısızlık etmek istemem. (Bu arada ‘Oyuncu’ sözüme de açıklık getireyim ki yanlış anlama olmasın. Oyuncular insanoğlunun kültürel ve ruhi gelişmesine büyük katkısı olan Tiyatronun askerleridir. Saygın bir sanat dalının emektarlarıdır. Yeteneklerini Sahnede sergilerler. Oysa, devlet damlarının, kanaat önderlerinin, öğretim üyelerinin, gazetecilerin şov ve rol yapma, oyun oynama, halkı kandırma hakları yoktur.

ÇARESİZ GÖZLERİM YİNE BATI'YA DÖNDÜ

- **Sevdalinka gibi bir romanı yazarak, Bosna’nın tarihini ve oradaki dramları anlattınız. Sizin Batı’ya karşı fikirlerinizde bazı değişimler bu romanla oldu. Kendimizi eleştiriyoruz ama Batı için ne diyeceksiniz? Sevdalinka’yı anarken merak ettiğim bir konuda Kulin soyadı; Ban Kulin’den mi geliyor?**

Evet, Bosna’da yaşanan soykırım sırasında kılı kıpırdamayan Batılı Devletler, özellikle de Amerika beni çok büyük bir hayal kırıklığına sürüklemişti. Batı dünyası eşitliğin, demokrasinin, hak ve hukukun bayraktarıdır yanılığısından Sevdalinka’yı yazarken uyandım. Ama ne yazık ki Doğuya baktığımda da, hak, hukuk, eşitlik ve demokrasinin esamesini göremiyorum. Çaresiz gözlerim yine Batıya döndü.

Kulin soyadının Ban Kulin’den gelme ihtimaline gelince, Bosna’da soyadı (aile adı) her zaman vardı ve baba tarafım Bosna’da Kulinler (Kulenler de aynı ailedir) diye bilinirdi. Ortaçağda Bosna’yı bir kaç ailenin idare ettiğini ve nüfusun azlığını da düşünürsek, bunun doğru olma ihtimali de yüksek, bu gün artık hiç bir önemi yok.

- **Atatürk'ün adını romanlarınızda bir şekilde hep andınız. Son romanınızda da bir uçak seyahati sırasında içimizi acıtan bir şekilde soruyorsunuz, "usul usul hayatımızdan süzülüp gitmekte olduğunu hangimiz fark ettik ki" Gerçekten o bizden uzaklaşıyor mu? Aydınlar, yazarlar, toplum onu ne kadar anladı?**

FETÖ'nün yer altı faaliyetlerine başlamasıyla eş zamanlı bir süreç var; Atatürk'ü karalama süreci! Atatürk'ü karalamanın en koyu, en sofu Müslümanlar dâhil, kimseye faydası olmayacağını, yavaş yavaş kafası çalışan her insan görmeye başladı. Cahil imamların beynini yıkadığı kuşaklar yetiştirmek, milletimizi sadece başka ülkelerin maşası, uşağı, hizmetkârı haline getirir. Çağının gerektirdiği gibi gelişemeyen, halkını eğitmeyen Osmanlı, ne yazık ki battı! Gelecek nesli de çağdaş dünyanın gereğine göre donatılmış öğretmenler yerine imamlar yetiştirirse, Türkiye Cumhuriyeti de batır. Elbette bir ülke, bir gemi olmadığı için sulara gömülmez fakat ipleri, yani idaresi, başka bir devletin ya da 'üst aklın' eline geçer, o ülkeye ya da akla hizmet verir hale gelir. Bu yüzden, AKLİMİZİ BAŞIMIZA ALALIM! Atatürk'ün yolundan ayrılmayalım!!!

- **Evet, zaten başka bir çare de olamaz. Diğer konu ise kadınlar? Tüm romanlarınızda ve en çok Handan, Dönüş romanlarında kadınların uğradığı haksızlıklara değindiniz. Son romanınız Kördüğüm'de de açıkça "Oysa, kendi ülkemde bir kadın olarak, (...) bir erkeğe karşı haklı bulunmak giderek imkânsızlaşıyordu," şeklinde bir serzeniş var. Aile içi şiddet ve cinayetler derken, sokakta kıyafetinden dolayı hiç tanımadıkları kadınlara saldırılanlar dahi oldu. Nedir bunun adı, nasıl çözülecek?**

Kadınların erkeklerle eşit olduğuna inanmayan bir toplumda yaşıyoruz. Kadının şeytan, ikinci sınıf vatandaş vs. olduğunu iddia eden yobazlar her gün çeşitli televizyon kanallarını işgal ediyor. Kadın eli sıkmayan kişiler üniversite rektörü olarak atanıyor. Milyonlarca eğitimsiz kadın ve erkek, sabah akşam bu kişileri dinlemekte. Durum böyleyken, bu iş nasıl çözülsün? Oysa, kadının yeri evidir diye öğretmenler dinlerini gerçekten bilselerdi, Peygamber Efendimizin ilk karısının kervanları olan bir tüccar hanım olarak, çalışma hayatının içinden geldiğini de bilirlerdi. Bir diğer karısı yemeni (zamanın ayağa giyilen ayakkabısı) üretti, demek ki o da parasını kazanan bir kadındı. Ayşe Anamız, Peygamberimizin adını gururla taşıdığı genç eşi, deve üzerinde savaşa katılmış, komutanlık yapmıştı. Onun komuta ettiği savaşı din dersinde okuduğumda on yaşımıydım, ben! Eyyy din adına konuşan efendiler, bundan da mı haberiniz yok sizin?

DİN SADECE DÜNYEVİ KALİYOR, MANEVİYATA ULAŞAMIYOR

- **Din toplumların yapısında önemli bir yer tutuyor. Bizim kültürümüzde din; tasavvuf, hoşgörü, Yunus Emre gibi değerlerimizle çok açık işlenmiş, dile getirilmiştir. Topluma bugün baktığımızda neler söylersiniz?**

Sorularımıza yanıt bulamadığımız noktada, metafizik devreye giriyor. Bilemediklerimiz bildiklerimizden daha fazla. Uzayın ve yer altının sırrı zaman içinde çözülüyor ama henüz yanıtlanamayan binlerce soru için, manevi dünyamıza, içimize, yüreğimize dönecek, bekleyeceğiz. Bu bekleyişe din adını vermeyi çok isterdim. O zaman, benden üstün, benim bildiklerimin ötesine ulaşan bir derinliğin alanın parçası olurdum. Anlatmaya çalıştığım Tasavvuf bir dereceye kadar başarabildi. Ama kara cehalet, benim dinimde o kadar çok gereksiz ayrıntıyla uğraşiyor, dünyayı inananlarına dar ediyor; yobaz da dinimin felsefesini yok ederek onu zorlaştırıyor, şiddete bulaştırıyor, ve insandan uzaklaştırıyor ki, din sadece dünyevi olarak kalıyor, Maneviyat alanına ulaşamıyor.

- **Edebiyatın bütün alanlara direkt ya da dolaylı etkisi olduğunu düşünüyorum. Ancak Türkiye’de okuma oranları Avrupa ülkelerine kıyasla çok düşük. Nasıl artar bu oran? Ne yapılmalı?**

Önce iyi-kötü var olan sistemi dahi altüst ederek, çocuklarımızın tamamen bir boşlukta sallanmasına sebep olan idareyi değiştirmeliyiz. Bunu ancak bir araya gelerek, oylarımızla yapabiliriz. Yapılmış olan hasarın etkileri yıllarca devam edecektir kuşkusuz. Dindar ve Kindar nesillerin ne kendilerine ne de ülke insanına yararı olacaktır. Ama bir yerden başlamak ve *Kuruluşa* yapmış olduğumuz gibi, dünyada var olan en iyi eğitim sistemini seçmek, o sistemi her önüne gelen iktidarın ya da eğitim bakanının değiştiremez olmasını temin etmek şart. Zaman içinde kaybımızı telafi edeceğimize eminim çünkü biz % 90’ını cahil bir halkı eğitebilmiş insanlarız. Aydınlanmış bir Türkiye’yi ben göremem ama sen görürsün İnşallah.

- **İnşallah hep birlikte görürüz... Dil, anlatım, bilgi, emek ile popülerliğin kaynaşması da pekâlâ mümkün ve bunu en iyi Ayşe Kulin’de görüyoruz. Edebiyat ve popülerlik için ne söylersiniz?**

Ben yazarları, yaşadıkları zamanı gelecek kuşaklara aktaran kişiler olarak düşünüyorum. Ne var ki, şunu da unutmamak lâzım, edebiyat ihtiyacı, sinema, televizyon, vesaire olmadığı, her insanın da tiyatroya ulaşamadığı dönemlerde, insanlara iyi vakit geçirtmek içindi. İnsan, romanı vakit geçirmek için okurdu, bilgilenmek için değil. Bilgi; tarih, ders kitapları ve mesleki kaynaklardan edinilir. Bu yüzden yazarlara, kendilerini pek de fazla önemsememelerini, kocaman egolarla dolaşmamalarını öneririm. Neticede biz de tıpkı oyuncular gibi, farkındalık yaratmaya çalışırken, iyi vakit geçirtmek de zorunda olan kalemşorlarız.

- **O kalemşorların gizemli dünyası bazen buhranlı hatta kötü sonla da bitebiliyor. Virginia Woolf, Stefan Zweig bunlardan bazıları. Yazarların bunalımlarının altında ne yatıyor, güçsüzlük mü? Peki, Türkiye’de yazar olmak nasıl bir şey?**

Yazarların bunalımlarının altında aşırı duyarlılıkları yatıyor bence. Vurdumduymaz yazara, şaire ben henüz rastlamadım. Türkiye’de yazar olmak siyasetçi olmaktan daha zor olsa gerek. En azından iki cümleyi düzgün bir şekilde yan yana getirmek gibi bir mecburiyetleri var.

- **Kördüğüm’den önce Kanadı Kırık Kuşlar’ı da burada anmamız gerekiyor, 1930’lar Türkiye’sinin bilim insanlarına kucak açmasını işlediniz. Bilim ve eğitime bakışımız sizce nasıl?**

Bilim ve eğitime tek bir açıdan bakılabilir ancak: o da günceli yakalayarak bilim ve eğitim yapmaktır. Zamanın gerisine düştüğünde, ne olduğunu anlamak için, önce Osmanlı’nın çöküş nedenlerine bakalım, sonra da Orta Doğu ülkelerine. Görünen köy kılavuz istemez!

- **Füreyâ Koral’ı yazdınız. Bugünlerde de eserleri sergileniyor. Filme konu olacak bir sanatçımız. Size hiç bu gibi projelerle gelen oldu mu?**

Oldu. Ali Özgentürk ilgilenmişti ama ne yazık ki o projeyi gerçekleştiremedik.

AYŞE KULİN ÇOK SIK GÜLER

- **Sosyal medyayı kullanıyorsunuz değil mi? Bu konuyla edebiyatın biraz dışına çıksak, mesela futbol maçlarını izler misiniz? Fenerbahçelisiniz diye biliyorum, doğru mu?**

Yanlış çünkü herhalde internetten aldın bu bilgiyi. Ayşe Kulin olduğunu iddia eden 52 adet Facebook hesabı var. Doğum günümü dahi yanlış yazmışlar. Bazılarını kapatmak mümkün oldu ama çoğu hâlâ faaliyette. O kadar ki, ben kendi adımları kullanarak bir site açamadım. Benim gerçek sitem de bu yüzden mecburen " Ben Ayşe Kulin" diye açılıyor (Twitter: @benaysekulin). Efendim, öncelikle, Fenerbahçeli değilim! Kuzenlerimin çoğu Galatasaray'da okuduğu için, çocukken ben de Galatasaraylıydım. Ancak gezi olayları sırasındaki duruşundan ötürü, Beşiktaşlı oldum. O kadar ki, ertesini yıl Roma'ya ödülümü almaya gittiğimde, siyah beyaz bir elbise seçtim. Sahnede kocaman Türk bayrağının önünde, Beşiktaş'ın renkleriyle durdum. Aslında, futbol tamamen ilgi alanımın dışında. Hatta, bir meşin topu ağlara göndermek için koşuşturan genç adamlara yapılan o korkunç ödemeler, beni isyan ettiriyor. Dünyada bunca açlık ve acı varken, hastalıklar kol geziyor, bir top oyunu için bu paraların ödenmesi, insanlığın geldiği saçma noktanın işareti bence. Benim takım tutmam, maçlarda takımımın kazanmasına sevinmemle sınırlı. Bu yıl tüm maçları dilerim Beşiktaş kazanır. İşte, hepsi o kadar!

- **(Gülerek) Buna Beşiktaşlılar çok sevinecek. Hazır gülümsemişken şunu da sormak istiyorum; Ayşe Kulin nelere güler, mesela fıkra bilir mi ya da Cem Yılmaz izler mi?**

Ayşe Kulin çok sık güler. Fıkra da bilir ama aklında tutamaz, bu yüzden tekrar dinlediğinde aynı fıkraya yine kahkahalarla gülebilir.

Evet, Cem Yılmaz izler. Cem Yılmaz'a kesinlikle Laurel-Hardy'e, Bob Hope'a ve Jerry Lewis'e güldüğünden çok daha fazla güler. Yabancılar arasında Peter Sellers'in üstüne komedyen tanımaz, çünkü Kara Mizah tercihidir.

- **Sevgili Ayşe Kulin, bunca yoğunluğunuz arasında bizi kırmadığınız için, kendim ve Oda Tv adına size çok teşekkür ediyorum. Ben de dâhil, okurlarınız olarak, sizden, yaratıcılığınız ve kaleminizden daha nice eserler beklediğimizi ifade etmek istiyorum. Kördüğüm'ü kitapseverlere önerirken size sorsak, Ayşe Kulin hangi kitabı tavsiye eder?**

Zeytindağı. Yazarı, Falih Rifki Atay.

Röportaj: Aykut Tayfur

Odatv.com

Aykut Tayfur

Ayşe Kulin

Röportaj

arşiv

İletişim

Haber Merkezi: 0 216 449 32 00

Faks: 0 216 449 32 00

Mail: info@odatv.com

İletişim

Künye

Gizlilik Sözleşmesi ve Koşullar

Mobil Uygulamalar

Reklam

Reklam: 0 216 449 32 00

reklam@odatv.com

© 2021, Oda TV. Tüm haklar saklıdır.

ANA SAYFA

YAZARLAR

VİDEO

FOTO GALERİ

ARŞİV

KATEGORİLER

